

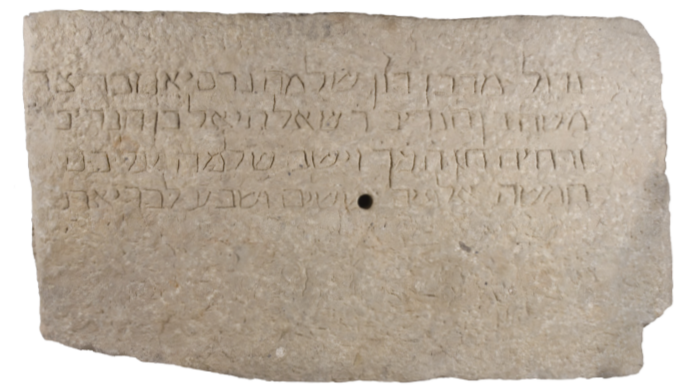
1. TRAÇA JUEVA MEDIEVAL A LA BARCELONA ACTUAL

A nivell arqueològic i arquitectònic les restes de l'antic call medieval barceloní són poques, perquè, tant les cases, com alguns carrers van patir, ja des de l'avalot del 1391, passant per l'obertura del Carrer de Ferran al s. XIX, i acabant pels bombardejos de la Guerra Civil, modificacions nombroses. Això no obstant, sobretot en el cas del Call Major, la majoria de carrers segueixen encara el traçat medieval originari, que es remunta a l'època romana.

La particularitat del call de Barcelona és que, a nivell històric i cultural, tant el barri com l'aljama que l'habitava ens és molt ben documentada, gràcies als nombrosos textos conservats en els arxius de la ciutat. En aquest sentit, l'historiador gaudeix, per a reescriure'n la història, de l'Arxiu Capitular de la Catedral, l'Arxiu Històric Notarial de Barcelona i de l'Arxiu medieval laic més important del món, l'Arxiu Reial de Barcelona, testimoni de la importància política, social i econòmica dels jueus de Barcelona amb relació als comtes-reis catalans.

A nivell epigràfic, les inscripcions i làpides funeràries hebrees del Call i de Montjuïc han estat editades en un corpus. La més emblemàtica és la làpida commemorativa del Carrer Marlet. La ciutat conserva un seguit de làpides funeràries escampades fora del Call, utilitzades, a partir del 1391, com a material de construcció, les principals restes del qual es troben a la Plaça de Sant Lu, al Palau del Lloctinent i al subsol del Palau Reial.

A nivell cultural i literari, les obres dels jueus barcelonins més destacables han estat conservades i algunes d'elles s'editen encara avui i són matèria d'estudi per als especialistes.

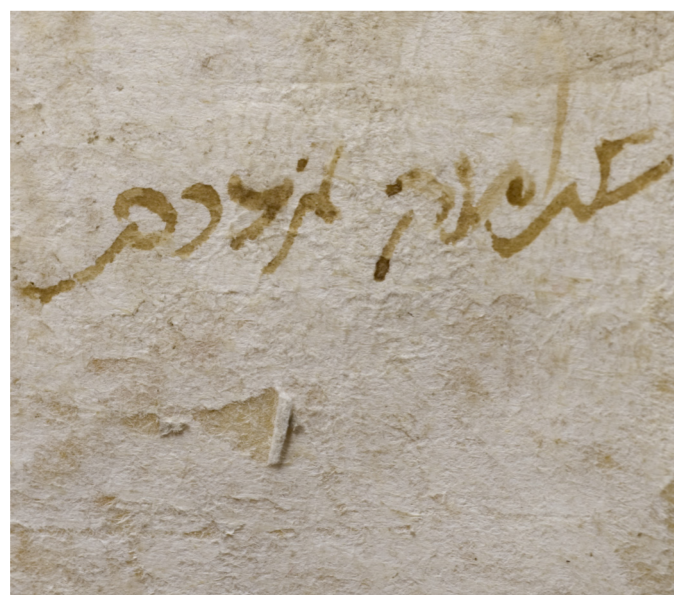
Fragment de làpida commemorativa del Carrer Marlet.

4. EL REGNAT DEL REI JAUME I I L'ALJAMA DE BARCELONA

El regnat de Jaume I (1213-1276), destaca, entre d'altres fets, per l'expansió territorial i pel desenvolupament institucional, amb un paper destacat de les noves formes de govern urbà. Aquest procés va involucrar de ple les aljames jueves, les quals en sortiran beneficiades.

A Barcelona s'establí, així mateix, el model que va articular la xarxa urbana de les comunitats jueves a través del sistema de les col·lectes d'impostos, mitjançant el qual les comunitats menors quedaven subordinades a les quatre aljames principals: les de Barcelona, Girona, Lleida i Perpinyà. Cal destacar que aquesta articulació territorial de les aljames de la Catalunya del segle XIII i primera meitat del segle XIV és un fenomen únic: no es coneixen d'altres casos de comunitats menors vinculades a les comunitats majors en cap indret de la diàspora jueva.

El privilegi constituït de la comunitat de jueus de Barcelona de 1241, determina la primera configuració de les comunitats de jueus de Catalunya com a entitats de dret públic. Amb aquest privilegi, el rei concedia a les aljames que escollissin dos, tres o més jutges per a solucionar els litigis entre els particulars, amb poders per a multar qui en desafies l'autoritat. La novetad del privilegi rau en el fet que el rei eradica els privilegis de franquícia que s'autoconcedien els prohoms per ser de noble llinatge.

2. EL LLEGAT CULTURAL I CIENTÍFIC DE L'ALJAMA DE BARCELONA: UN TRESOR INESTIMABLE

A l'aljama de Barcelona s'hi conrearen tots els gèneres literaris i s'hi escrigueren tractats científics de tot caire. En la segona meitat del s. XI, trobem ja a Barcelona tres de les figures culturalment més insígnies de tota la Península: el poeta Issac ben Rovèn, el científic Abraham bar Hiya i el cabalista Jafudá ben Barzilay.

S'hi conreà la poesia: se'ns conserven els versos d'Issac ben Rovèn, el Barceloní (s. XI) i de Zarc Perfet (s. XIV). La càbala i el misticisme trobaren en l'aljama de la ciutat un indret propici on fer-hi fruit: s'hi escrigueren comentaris cèlebres al Séfer Yetzirà (el Llibre de la creació), com els de Jafudá ben Barzilay (s. XI-XII) i els de Jucef ben Salom Asquenasi (s. XIV), mestre de Moixé ben Nahman.

La comunitat jueva de la ciutat també veié florir la filosofia. Zerahya ben Saltell Gracià (s. XII) esdevingué el comentador oficial de les obres de Maimònides i traduí obres filosòfiques d'Averrois, d'Al-Farabi i d'Aristòtil (totes de l'àrab a l'hebreu). Però el filòsof jueu més important de Barcelona fou Hasday Cresques (s. XIV), un dels grans pensadors jueus de Catalunya. És autor de l'obra Or Adonai (La llum del Senyor), en què s'encara al racionalisme filosòfic d'Aristòtil, de Maimònides i de Levi ben Guersom.

A l'aljama de la ciutat també hi florí la literatura didàctica, escrita sota el gènere literari de la "macama", arribat a Catalunya arran de les traduccions que es feren de l'àrab a l'hebreu. Exponents d'aquest gènere, en són Jucef ben Meir ben Zabara (s. XII), qui escrigué el Séfer Saaúim (Llibre de delícies) i Abraham ben Hasday (s. XIII) autor del Ben ha-mélekh we-ha-nazir (El príncep i el monjo), l'adaptació hebrea, a partir de la versió àrab, del Barlaam i Josafat.

El capteniment de Jaume I envers els jueus dels seus regnes es va manifestar també en el replà de la política internacional, enfront de l'Església i de les disposicions adoptades als concilis de Laterà tercer (1179) i quart (1215). En aquest sentit, la constitució de 1228 aplicà tan sols dues de les disposicions conciliaris i va ometre les més lesives, com l'obligació de portar un vestit diferent (una rodella) i l'obligació dels jutges de rebre el testimoni contrari dels cristians.

La construcció institucional de la Barcelona de mitjan segle XIII, amb els pactes respectius del rei i les elits de la comunitat jueva i de la societat urbana, es produïa a l'alba de la gran aventura del comerç mediterrani, en l'arrencada del qual van tenir un paper destacat els jueus barcelonins.

El Call de Barcelona sobresortí també en els estudis de Talmud, amb escriptors de la categoria d'Aaron ben Jucef ha-Leví (s. XIII), Salom ben Adret (1235-1310), Cresques Vidal (s. XIII), Nissim ben Rovèn (s. XIV) i Jucef ben Habiba (s. XIV).

La jurisprudència i el dret crearen escola a Barcelona gràcies a l'obra de Salomó ben Adret, (1235-1310), figura cabdal del judaisme català, talmudista i juriconsult, que redactà milers de dictàmens a qüestions que li adreçaven els jueus de tota Europa. També és remarcable l'obra de Samuel ben Issac ha-Sardi, autor del Séfer ha-Terumot (Llibre de les ofrenes), una obra de jurisprudència religiosa, i d'Issac ben Sésset Perfet (s. XIV), que va escriure més de cinc-cents dictàmens.

A la Barcelona i la Catalunya jueva medieval, la ciència va lligada a un nom: Abraham bar Hiya (mort ca. el 1136). Fou el transmissor dels coneixements científics que els musulmans havien recopilat i desenvolupat fins aleshores. Escrigué en hebreu i féu traduccions de l'àrab al llatí. La seva obra científica abraça la cosmologia, l'astronomia, la geometria, etc. Fou el primer a emprar la llengua hebrea per a tractar, en prosa, de filosofia i teologia.

La medicina també hi ocupà un lloc preminent gràcies a les obres de Sésset Benvenist (s. XII) i de Zerahya ben Saltell Gracià (s. XIII), que traduí obres mèdiques de Gal·lè, d'Avicenna i de Maimònides.

El fatídic avalot de l'any 1391 féu desaparèixer la comunitat jueva de la ciutat: el fanatisme religiós que pujava de Sevilla destruï el Call i féu desaparèixer també la seva aljama, amb tot el seu saber, tota la ciència, la cultura i la literatura que des d'antic s'hi havia conreat.

5. TRES ESPÈCIFICS EN LA POLÍTICA DELS COMTES-REIS CATALANS ENVERS L'ALJAMA DE LA CIUTAT

Des del segle XII, els reis consideraren als jueus com al seu "cofre i tresor". Els Usatges de Barcelona i el Fur de Terol, redactats abans del 1180, sancionen clarament que els jueus pertanyen al rei en persones i béns. En dependre directament del rei, els jueus formen un cos a part de la societat.

Siguí quina sigui l'antiguitat de l'assentament dels jueus, el seu relleu social com a col·lectiu no fou rellevant fins al regnat del rei Jaume I: sota el seu regnat, durant el segle XIII, té lloc l'expansió de les comunitats jueves per diverses ciutats i viles catalanes.

Els jueus eren explícitament, propietat dels reis i una font d'ingressos respectable ("cofre del Senyor Rey, tresor e cosa nostra pròpia") i es dedicaven intensament a activitats comercials i menestral; alguns van assolir càrrecs de molta importància com a administradors i financers.

L'any 1239 són els jueus de València i el seu terme que reben del rei Jaume I la facultat de jutjar llurs causes. Amb aquesta concessió, el rei vol encoratjar els jueus a poblar les noves terres arran de la conquesta als musulmans. L'any 1241 aquells privilegis s'estengueren a l'aljama de Barcelona.

El 1327 la comunitat assolí un punt culminant de desenvolupament de les seves institucions. Les ordinacions estatuides aquell any i

3. LA DISPUTA DE BARCELONA (1263) I EL REI JAUME I

La disputa de Barcelona, que va tenir lloc l'estiu de 1263, és la culminació de l'obra missionera d'un convers, esdevingut dominic: fra Pol Cristià. És alhora la continuació d'una controvèrsia que ja havia tingut lloc abans a Girona, amb mestre Mossé. De la Disputa s'en conserva l'acta llatina, segellada pel rei Jaume I, i també un resum en hebreu, redactat a posteriori dels esdeveniments narrats.

El rei Jaume I va convocar la Disputa de Barcelona a petició del dominic Raimon de Penyaforat. Es va fer l'any 1263, al Palau Reial. Es convocaren, com a disputants, Pau Cristià, convers, per part cristiana, i els mestres Mossé de Girona (Mossé ben Nahman o Nahmànides), acompanyat d'altres personatges innominats experts en la religió jueva. El punt principal de la disputa fou sobre si el messiàs, aquell que els jueus esperaven, havia vingut de manera certa. El rei va garantir a Nahmànides absoluta llibertat d'expressió.

La disputa va durar quatre dies, amb jornades de descans entremig (20, 27, 30 i 31 de juliol), fins que els franciscans i els dominics van demanar que s'acabés, ja que el clergat no aconseguia anar endavant amb els seus objectius.

A LA BARCELONA MEDIEVAL HI HAVIA DOS BARRIS JUEUS: EL CALL MAJOR I EL CALL MENOR.

EL CALL MAJOR, EL FUNDACIONAL, OCUPAVA EL QUADRANT NORD-OEST DE L'ANTIGA BARCELONA. EL CALL MENOR ERA FORMAT PER UN SOL CARRER AMB PORTALS OBERTS A CADA CAP: L'UN AL CARRER D'AVINYÓ, SOTA EL CASTELL NOU, I, L'ALTRE, AL CARRER D'EN RAURIC.

L'ALJAMA JUEVA DE BARCELONA, REPRESENTANT D'UNA CULTURA MIL·LENÀRIA, VA VIURE AL CALL FINA EL 1391, L'ANY DE L'AVALOT, ARRAN DEL QUAL LA COMUNITAT EN RESTÀ COMPLETAMENT DESTRUÏDA.

Les dades que la història ens ha llegat relatives a la població jueva de Barcelona durant l'alta edat mitjana són boiroses. Tanmateix, cal suposar que devia haver-hi jueus establerts des de temps molt antics, car Barcino era una etapa important de l'antiga via Augusta.

A la Barcelona medieval hi havia dos barris jueus: el Call Major i el Menor. El Call Major, el fundacional, ocupava el quadrant nord-oest de l'antiga Barcino. Disposava de diverses sinagogues, d'una miqvè, un forn de pa, una carnisseria i, segurament, un alfondec per a emmagatzemar-hi el gra. L'accés al Call Major es feia a través de dues portes: l'una, situada a la confluència entre el Carrer de Sant Domènec i del Call; i, l'altra, a la cruïlla entre el mateix Carrer del Call i el de Sant Honorat.

Al s. XIII l'increment demogràfic de la ciutat propicià que el rei Jaume I fes erigir la nova muralla medieval de la Rambla. L'arribada de jueus foragitats d'Occitània féu que, per mitjà del real Decret de Fundació (1257), s'aprovés la creació del Call Menor.

El Call Menor era format per un sol carrer amb portals oberts a cada cap: l'un al Carrer d'Avinyó, sota el Castell Nou, i, l'altre, al Carrer d'en Rauric. Des del 1263 aquest nou call tingué la seva pròpia sinagoga, la qual ha de ser situada en l'actual parròquia de Sant Jaume.

L'aljama jueva de Barcelona, representant d'una cultura mil·lenària, va viure al Call fins el 1391, l'any de l'avalot, arran del qual la comunitat en restà completament destruïda. L'atac contra el Call de Barcelona va suposar la mort d'uns tres-cents jueus i, o bé la conversió al cristianisme dels restants o bé la fugida a altres territoris.

Museu d'Història de Barcelona
Plaça del Rei, s/n
08002 Barcelona

bcn.cat/
museu/historia
facebook.com/barcelonacultura
twitter.com/bcn/cultura

Informació i reserves:
Tel. 93 256 21 22
reservesmuhba@bcn.cat

GUIES D'HISTÒRIA URBANA DEL MUHBA

1. BARCINO/BCN
2. GAUDI/BCN
3. DIAGONAL/BCN
4. PARCS/BCN
5. GÒTIC/BCN
6. AIGUA/BCN
7. BARRAQUES/BCN
8. DEFENSA 1936-39/BCN
9. ORIENT/BCN
10. SEAT 1950-65/BCN
11. POBLENO/BCN
12. TEATRES/BCN
13. COOPERATIVES 1842-1939/BCN
14. CALL/BCN

©MUHBA 2013

1ª edició: febrer de 2013

AUTORIA

Eulàlia Vernet

FOTOGRAFIA

AFB (Arxiu Fotogràfic de Barcelona), AHPN (Arxiu Històric del Poblenou), Arxiu Huertas, AMCB (Arxiu Municipal Contemporani de Barcelona), Arxiu MhC (Museu d'Història de la Immigració de Catalunya), ANC (Arxiu Nacional de Catalunya, fons TAF), APMH (Arxiu del Patronat Municipal de l'Habitatge), Col·lecció Custodia Moreno, Col·lecció Paco González, Col·lecció Xavier Vallory March, ICC (Institut Cartogràfic de Catalunya), Tavisva. Fotògrafs: Josep Parer, Tomàs Riva, Jordi Todó, Mariano Velasco

COORDINACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Núria Miró

IDEACIÓ FORMAL I DISSENY

Montserrat Cucurella-Jorba

EL CALL MENOR

Al s. XIII l'increment demogràfic de la ciutat i l'arribada de famílies jueves provinents de Llengua d'Oc propicià la fundació d'un nou call: el Call Menor, gràcies al decret reial del rei Jaume I.

També conegut com a Call d'en Sanahuja o de n'Àngela, aquest nou barri es bastí fora muralla, en unes terres cedides en emfiteusi pel canonge Pere Albert, situades extramurs de les muralles imperials i a redós de la nova muralla de la Rambla, feta erigir pel rei Jaume I.

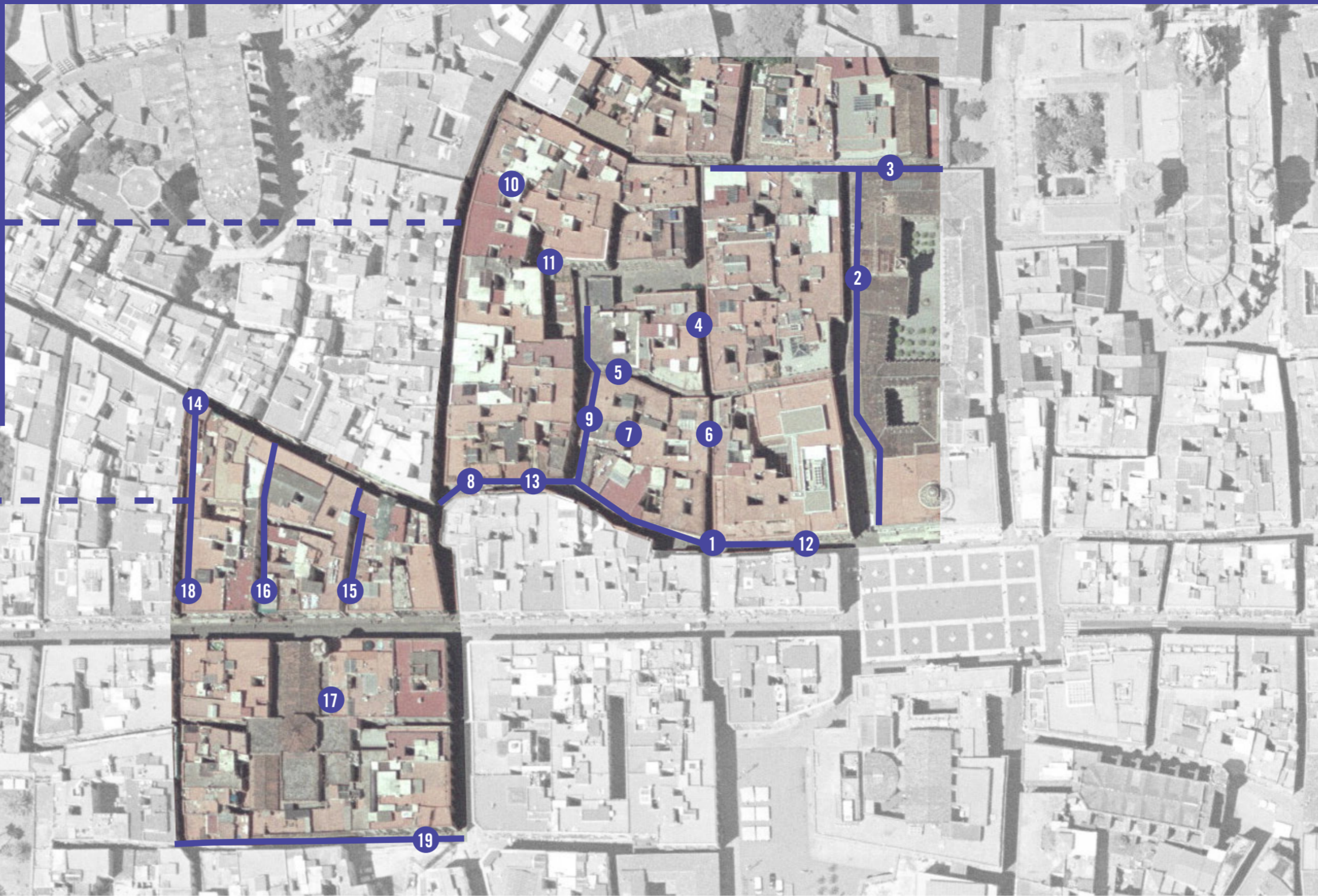
Els límits d'aquest nou call coincideixen amb els carrers de la Boqueria, d'en Rauric, de la Lleona i d'Avinyó. Des de 1263 el Call Menor tingué la seva pròpia sinagoga, erigida pel jueu Bennenasc Salamó, amb el privilegi de Jaume I; es trobava situada a l'indret on avui es troba la parròquia de sant Jaume, l'antic convent dels trinitaris.

L'obertura del Carrer Ferran, durant el s. XIX, suposà la destrucció del traçat del Call Menor, inclosa la placeta de la Santíssima Trinitat.

EL CALL MAJOR

La primerenca comunitat jueva que residí a Barcelona cal situar-la, en l'antiga quadrícula de Barcino, al quarter nord occidental, car és el que correspon a la zona habitada posteriorment per la comunitat jueva.

Els historiadors han pogut fixar els límits del Call Major en les vies següents: el carrer del Call i el Castell Nou, al sud; el carrer de Sant Honorat, a l'est; el carrer de Sant Sever i la Baixada de Santa Eulàlia fins a la muralla romana al nord i una línia mitgera entre els carrers de l'Arc de Sant Ramon del Call i dels Banys Nous a l'oest.

Barcelona, 1714

1. ENTRADA AL CALL

L'accés al Call Major es feia a través de dues portes: l'una situada a la confluència entre el Carrer de Sant Domènec i del Call; l'altra, a la cruïlla entre el mateix Carrer del Call i el de Sant Honorat.

Ambdós portals eren guardats per un porterius, un càrrec institucional, que actuava com a porter del call i com a representant de l'àljava. Aquests porterius eren membres destacats de la comunitat jueva i el lloguer del seu habitatge era considerada una despesa pública.

2. EL CARRER DE SANT HONORAT

Antigament conegut com a Carrer de la Font, aquest carrer permetia l'accés al Call per la seva part més oriental. De totes les cases, n'hi havia una que tenia accés per ambdós carrers, el del Bisbe i el de Sant Honorat: la de Bonjuhà Cabrit, propietari del que havia estat abans la casa del gran poeta Moshe Natan, prohomo jueu de Tàrraga, rabi, poeta i comerciant. Aquesta casa noble fou la que compraren els diputats de la Generalitat, en desaparèixer el Call, per a establir-n'hi la seu. Avui, és la casa que sobresurt de la línia del carrer.

Perpendicular al carrer de Sant Honorat, en sortia un carreró, el Carrer de la Sinagoga Xica, avui desaparegut. En aquest carrer hi havia la Scola Xica o Sinagoga Poca, ubicada sota l'actual Capella de Sant Jordi, al Palau de la Generalitat.

Una de les principals obres fetes tardanament al Call és la font de Sant Honorat, construïda ja en temps de Pere el Cerimoniós (1336-1387).

3. EL CARRER DE SANT SEVER I LA BAIXADA DE SANTA EULÀLIA

En època medieval, ambdós carrers eren un de sol, dit de la Volta: quedava estroncat, a mà esquerra, per la muralla romana, i, a mà dreta, per les propietats del bisbe.

Al número tres de la baixada de Santa Eulàlia, s'hi ha pogut estudiar un interessant edifici medieval adossat a la muralla romana. Com a material reaprofitat, hi aparegué una làpida amb una inscripció hebrea.

5. LA DOMUS ROMANA I LES SITGES MEDIEVALS DEL CARRER DE LA FRUITA

Els vestigis romans identificats en aquest tram de l'actual carrer de la Fruita corresponen a una gran residència senyorial (s. IV) i a diverses tabernae obertes al carrer. Les restes medievals, corresponen a un casal dels segles XIII-XIV, a la planta baixa de la qual hi havia un important espai de magatzem.

Les sis sitges localitzades, de grans dimensions, i els diferents dipòsits identificats constituïen un espai de magatzem. Possiblement devia formar part de l'alfòndec que la documentació escrita situa en aquella illa de cases del límit est del Call i que estava organitzat al voltant d'una petita plaça a cel obert, amb sortida a l'actual carrer de Sant Honorat.

6. LA SINAGOGA MAJOR

La sinagoga Major cal que sigui situada a l'interior de l'illa que hi ha entre els carrers de Sant Domènec, Marlet, Arc de Sant Ramon del Call i l'actual placeta de Manuel Ribé. Tenia tres portes d'accés: pel carrer Marlet; per un carreró, que sortia des del núm. 8 del carrer de l'Arc de Sant Ramon del Call, del qual se'n conserva encara l'arc cec, i per l'actual entrada núm. 9 del carrer de Sant Domènec.

7. ALTRES SINAGOGUES DEL CALL MAJOR

El Call de Barcelona va tenir diverses sinagogues: la Major, la Sinagoga Menor o Poca, la dels Francesos i algunes construïdes per particulars amb l'autorització reial.

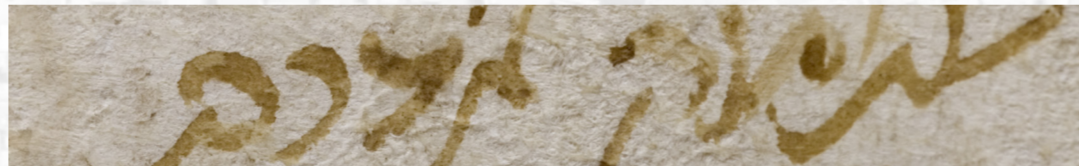
La Sinagoga Poca, altrament dita Escola Xica, es trobava ubicada sota la capella actual de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Així mateix, l'antic carrer de la Sinagoga Xica, una prolongació, de fet, de l'actual carrer de la Fruita, desaparegué en el seu tram comprès entre el Carrer de Sant Honorat i el Carrer del Bisbe, durant la construcció del Palau de la Generalitat.

8. LA FUNDACIÓ PIA DE RABI SAMUEL HA-SARDÍ

El carrer Marlet és un dels carrers més coneguts del Call barceloní, precisament per la presència de la inscripció encastada en el mur de la casa núm. 1. El nom que figura en la làpida, Samuel ben Itshaq ha-Sardí, ens és ben conegut: fou un prohomo jueu de Barcelona, nascut ca. el 1190 i va passar la major part de la seva vida a la ciutat, fins als volts de l'any 1256. L'única obra que se'n ha conservat és el Llibre d'ofrenes (Séfer ha-Terumot), escrit en hebreu ca. el 1223, un llibre de jurisprudència civil i comercial.

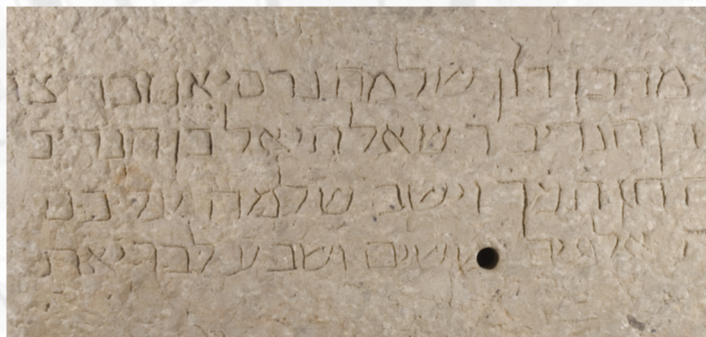
El text i la traducció de la inscripció del carrer Marlet es poden llegir de la manera següent: 1. Pia Almoïna; 2. Rabi Xemuél; 3. Ha-Sardí i 4. "La persona generosa prospera" (Pr. 11,25).

9. CARRER DE L'ARC DE SANT RAMON DEL CALL

Conegut en època medieval com a carrer dels Banys Freds, la documentació escrita ens testimonia que en aquest carrer s'hi trobaven aquests banys.

Aquest carrer segueix la línia interior de la muralla romana, amagada entre les cases d'aquest carrer i les de Banys Nous. Al tram septentrional d'aquest carrer hi havia hagut un carreró que anava fins a la baixada de Santa Eulàlia i que encara s'endevinava a causa de la irregularitat que presenten les façanes dels edificis posteriors.

10. EL CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL MUHBA-CALL

Situat al cor del call barceloní, aquest edifici, d'origen medieval, va pertànyer a Jucef Bonhiac, teixidor de vels, segons consta en un document del segle XIV. La casa fou modificada amb el pas dels segles.

El visitant interessat en el Call de Barcelona i en temes de judaisme medieval català pot adreçar-se al centre MUHBA-Call, del Museu d'Història de Barcelona (pl. Manuel Ribé num. 3), on hi podrà rebre informacions, visitar exposicions relacionades amb el judaisme medieval que regularment s'hi exposen o participar en alguna visita guiada de caire històric (http://www.bcn.cat/museuhistoriciutat/ca/muhba_el_call.html).

11. LA MIQVÉ DEL CALL

Bastits fora el primer cercle de muralles romanes, els Banys Nous foren construïts al s. XII, en la confluència de l'actual carrer de Banys Nous amb el carrer de la Boqueria. L'any 1160, el comte Ramon Berenguer IV donà permís a l'alfaqú Abraham Bonastruc d'edificar uns banys públics en un hort d'arbres fruiters. Aquests banys tenien diverses sales i dependències, entre les quals n'hi havia una de destinada a miqvé. L'edifici es mantingué dempeus, colgat sota la casa fins al 1835, any en què fou enderrocat. Se'n conserven plànols i dibuixos i una maqueta al MUHBA.

12. EL CARRER DEL CALL

Era conegut llavors com a Carrer dels Torners. En l'època medieval, el carrer del Call era un dels més vius, comercialment parlant.

El traçat rectilini propi de les vies romanes (cardo maximus) fou esbiaixat pel tancament de la porta romana del Castell Nou. En un moment indeterminat, s'obrí el mur romà i el carrer del Call va poder comunicar-se amb el de Banys Nous. Com a testimoni d'aquest fet, és visible encara un fragment del mur romà a la façana de la casa núm. 5.

13. EL CASTELL NOU

El Castell Nou Vescomtal fou un dels edificis més importants ubicats vora el Call. Aquest carrer tenia origen, en època romana, en una de les quatre portes de la ciutat.

Durant l'avalot de 1391, els jueus, fugint de les persecucions i incendis del call, s'hi refugiaren. Dos dies més tard, el 7 d'agost, n'hagueren de sortir per la força, perquè, el "poble menut" calà foc a l'edifici.

El sis de juliol del 1533 es va esfondrar una part important del castell. A causa del seu estat ruïnós, el 1572, el Consell de Cent ordenà la demolició del que en quedava encara. Les últimes restes (la Torre de Cató) s'enderrocaren el 1848, arran de l'obertura del carrer de Ferran.

14. L'ACCÉS AL CALL MENOR: EL CARRER DE LA BOQUERIA

El carrer de la Boqueria era el carrer que menava al Call Menor. D'ell en sortien diversos carreers que desembocaven a la plaça de la Trinitat (avui desapareguda). Aquest carrer, després de l'avalot de 1391, va ser ocupat per famílies de conversos, que s'hi establiren amb els seus negocis d'orfebreria, teixits, sastreteria, sabateria, etc.

15. EL CARRER DE LA VOLTA REMEI

Antigament rebia el nom del carrer de l'Arc d'en Sanahuja. Entrant-hi pel carrer de la Boqueria, aquest carrer conserva encara una torre medieval del s. XIII. Si se'l mira des del carrer Ferran, es pot veure la part posterior d'aquesta casa fortificada, la façana de la qual, des d'aquesta perspectiva, és molt menys reformada que no pas la que mira al carrer de la Boqueria.

17. LA SINAGOGA DEL CALL MENOR

16. EL CARRER DE L'ARC DE SANTA EULÀLIA

Accedint-hi des del carrer de la Boqueria, s'hi pot observar, també, coincidint amb l'entrada del carrer, una torre medieval, de mitjan segle XIII, anomenada Torre de Santa Eulàlia. Alguns carrerons, ara ja inexistents, comunicaven la Volta del Remei amb l'Arc de Santa Eulàlia. Per la banda de Boqueria, les construccions actuals ocupen encara les parcel·les medievals. Per la banda del carrer de Ferran, en canvi, les antigues parcel·les van ser modificades arran de l'obertura d'aquest carrer a mitjan segle XIX.

18. EL CARRER D'EN RAURIC

Aquest carrer era, abans de l'edificació del Call Menor, una riera que baixava fins a la de Vilanova dels Còdols; la seva llera fou desviada a la Riera del Pi, actual carrer del Cardenal Casañas.

19. EL CARRER DE LA LLEONA

El carrer de la Lleona era el llinar que separava aquest nou call de la resta de ciutat que, poc a poc, s'anava edificant a redós de la nova muralla del rei Jaume I.

Situats en aquest carrer, si s'observa l'edifici de l'antic convent dels Trinitaris, hi ha una part de la façana que sobresurt una mica de la resta de l'edifici i que es caracteritza per l'antiguitat en la construcció i en els seus carreus: aquest pany de paret de la façana, la més antiga del convent, podria haver format part, en època medieval, de les dependències de l'antiga sinagoga del Call Menor.